

SUUNNITELMA OPPILAIDEN SUOJAAMISEKSI KIUUSAAMISELTA, HÄIRINNÄLTÄ JA VÄKIVALLALTA

HARTOLAN YHTENÄISKOULU

Päivitetty 7.11.2022

Sisältö

1 KOULUKIUSAAMINEN.....	3
1.1 Mitä koulukiusaaminen on.....	3
1.2 Ennalta ehkäisevä toiminta	4
2 HÄIRINTÄ.....	5
2.1 Oppilaiden suojaaminen häirinnältä	5
2.2 Seksuaalinen häirintä	7
3 VÄKIVALTA.....	8
4 ENSISIJAISIA KASVATUSKEINOJA	9
4.1 Puhuttelu.....	9
4.2 Vertaissovittelu	9
4.3 Kasvatuskeskustelu	9
5 KURINPITOTOIMIEN KÄYTTÖ.....	9
5.1 Laiminlyötyjen kotitehtävien korvaaminen.....	10
5.2 Oppilaan määrääminen poistumaan.....	10
5.3 Jälki-istunto	10
5.4 Oppilaan opetukseen osallistumisen epääminen	10
5.5 Kirjallinen varoitus.....	11
5.6 Määräaikainen erottaminen	12
6 AIKUISEN EPÄASIALLINEN KÄYTÖS OPPILASTA KOHTAAN	12
7 HALLINNON YLEISTEN OIKEUSTURVAPERIAATTEIDEN NOUDATTAMINEN.....	12
8 SEURANTA JA ARVIOINTI.....	13
9 SUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEEN, TARKISTUS JA PÄIVITYS	13

Tämän suunnitelman tarkoituksena on turvallisuuden ja viihtyvyyden lisääminen sekä kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ennaltaehkäiseminen ja vähentäminen.

Periaatteena on, että kiusaamista, väkivaltaa ja häirintää ei hyväksytä.

Suunnitelma perustuu perusopetuslakiin (POL 29§ 2 mom.) sekä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden muutoksiin ja täydennyksiin.

1 KOULUKIUSAAMINEN

Kiusaamista ja väkivaltaa ei hyväksytä ja kaikenlaiseen koulutyön häiritsemiseen puututaan välittömästi. Kiusaamisen selvittely edellyttää kykyä havaita kiusaaminen sekä rohkeutta ja taitoa puuttua siihen heti. Se joka havaitsee kiusaamista, selvittää ketä kiusataan, kuka kiusaa, mitä on tapahtunut ja ketkä ovat nähneet. Myös oppilas, joka havaitsee kiusaamista, on velvollinen ilmoittamaan asiasta opettajalle tai muulle koulun aikuiselle. Kiusaamisen ja työrauhaongelmien ehkäisemiseksi noudatetaan koulussa yhteisiä sääntöjä. Ongelmatilanteessa tehdään yhteistyötä oppilaiden huoltajien kanssa.

1.1 Mitä koulukiusaaminen on

Konfliktit ja erimielisyydet ovat väistämättömiä ihmisten välisessä toiminnassa – näin myös luokassa oppilaiden kesken. Välienselvittelyt eivät sinänsä ole paha asia, vaan niillä on myös kehitykselliset tehtävänsä.

Koulukiusaamisella tarkoitetaan sitä, että joku oppilas joutuu toistuvasti saman tai muiden luokkien oppilaiden kiusaamisen kohteeksi. Kiusaamisella tarkoitetaan yhteen ja samaan oppilaaseen toistuvasti kohdistuvaa tahallisen vihamielistä käyttäytymistä. Kiusaaminen voi olla suoraa tai epäsuoraa. Suora kiusaaminen on fyysistä tai verbaalista. Epäsuora kiusaaminen on sosiaalista manipulointia. Kiusaajia voi olla yksi tai useampia.

Kiusaaminen voi olla esimerkiksi

- tönimistä
- lyömistä
- haukkumista ja pilkkaamista
- yksin jättämistä
- ilkeitä puheita takanapäin
- eristämistä luokan, ryhmän tai virtuaaliryhmän sosiaalisesta kanssakäymisestä.

Kiusaamista eivät ole riidat ja erimielisyydet. Ne eroavat kiusaamisesta siinä, että ovat yleensä ohimeneviä ja hetkellisiä eikä niiden kohteeksi joudu jatkuvasti yksi ja sama oppilas. Kiusoittelu tai raju leikki eivät ole kiusaamista, jos leikissä säilyy osapuolten välillä yhteisymmärrys ja keskinäinen kunnioitus. Leikin kuuluu olla hauskaa kaikkien mielestä.

Kiusaamisen ehkäiseminen ja kiusaamiseen puuttuminen Kiva Koulu -ohjelma on suunnattu perusopetuksen vuosiluokille 1-9. Ohjelmassa keskitytään paitsi kiusaamisen ennaltaehkäisemiseen, myös mahdollisimman tehokkaaseen kiusaamistapauksiin puuttumiseen.

Yhtenäiskoulussa toimii kahden henkilökuntaan kuuluvan aikuisen muodostama koulutiimi. Kun vanhempi ottaa yhteyttä kouluun kiusaamisasiassa tai oppilas kertoo opettajalle kiusaamisesta, selvitetään ensin, onko kyseessä systemaattinen kiusaaminen, satunnaisempi konflikti tai riita tai vaikkapa väärinkäsityksiin perustuvat loukkaantuminen. Mikäli kiusaamisen tunnusmerkit täyttyvät, ryhtyy koulutiimi käsittelemään asiaa.

Ensin keskustellaan kiusatun oppilaan kanssa ja tämän jälkeen jokaisen kiusaamiseen osallistuneen oppilaan kanssa yksitellen. Kiusaajien kanssa sovitaan, miten he muuttavat käyttäytymistään. Tämän jälkeen sovitaan nk. seurantakeskustelusta. Keskustelussa sekä kiusatun että kiusaajien kanssa varmistetaan, että kiusaaminen on todella loppunut.

Vanhemmille informoidaan kaikista tiimin käsiteltävänä olleista omaa lasta koskevista tapauksista. Tarvittaessa vanhemmat kutsutaan koululle selvittämään asiaa. Ensisijaisesti keskustelut käydään kuitenkin koulun aikuisten ja oppilaiden välillä.

Lisätietoa osoitteesta: www.kivakoulu.fi

1.2 Ennalta ehkäisevä toiminta

Kiusaamista ehkäistään parhaiten rakentamalla päivittäisessä koulutyössä sellaista ilmapiiriä, joka lisää suvaitsevaisuutta ja erilaisuuden hyväksymistä. Lapsia ja nuoria suojaa kiusaamiselta parhaiten hyvä itsetunto, sosiaaliset taidot ja toimivat ihmissuhteet.

Luokanopettajien ja -valvojen tunneilla käsitellään yhdessä elämisen ja toimimisen periaatteita ja selvitetään, mikä on kiusaamista, keskustellaan sen vaikutuksesta kiusattuun oppilaaseen ja koko ryhmään. Oppilaille annetaan ohjeet, miten heidän tulee toimia, jos heitä kiusataan tai he havaitsevat kiusaamista.

KiVa-tunteja pidetään luokilla 1, 4 ja 7. Keväisin kaikki oppilaat vastaavat KiVa-koulukartoitukseen, jonka tulosten pohjalta kiusaamisen vastaista toimintaa kehitetään.

Yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä käsitellään vuosittain jokainen luokka. Käsittelyä varten oppilaat ja huoltajat vastaavat etukäteen luokan toimivuuteen ja ilmapiiriin liittyviin kysymyksiin.

Koulu tekee yhteistyötä myös poliisin kanssa ohjauksen, opastuksen ja oppituntien pidon merkeissä. Poliisiin otetaan myös yhteyttä, jos koulussa tapahtuu oppilaan tai muun koulussa työskentelevän henkilön fyysistä uhkaamista tai kiusaamista, johon lievemmat toimenpiteet eivät auta.

2 HÄIRINTÄ

Oppilaalla on Perusopetuslain (POL) §:n 35 mukaan velvollisuus osallistua opetukseen, suorittaa tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyä asiallisesti. Oppilaan on käyttäydyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden, koulu yhteisön tai opiskelu ympäristön turvallisuutta tai terveyttä. (11.3.2022/163) (POL35§)

2.1 Oppilaiden suojaaminen häirinnältä

Oppitunneilla on kaikilla oikeus työrauhaan. Oppituntia häiritsevää oppilasta huomautetaan hänen käytöksestään. Jos häirintä toistuu, oppilaalle voidaan määrätä kasvatuskeskustelu tai perusopetuslaissa säädetty kurinpitotoimi. oppilas voidaan ohjata myös rehtorin puhuteltavaksi tai opettaja voi määrätä jälki-istuntoa (POL 36§ 1 mom.). Oppilaan huoltajalle ilmoitetaan tapahtuneesta ja koulun mahdollisista toimenpiteistä.

Oppilaan määrääminen poistumaan ja oppilaan poistaminen tilasta

Koulun opettaja tai rehtori voi määrätä opetusta häiritsevän oppilaan poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan. Rehtori tai opettaja voi määrätä opetusta häiritsevän oppilaan poistumaan koulun järjestämästä tilaisuudesta. Poistettuaan oppilaan luokasta opettaja huolehtii oppilaan valvonnasta. (POL 36§ 2 mom.) Hartolan Yhtenäiskoulussa oppilas poistetaan valvottuun tilaan "pysäkille". Oppilaalle, joka on poistettu oppitunnilta tai koulun tilaisuudesta, järjestetään tarvittava oppilashuolto.

Jos poistettava oppilas tekee vastarintaa luokasta poistettaessa, on rehtorilla ja opettajalla oikeus käyttää sellaisia välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Oppilaan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. (POL 36b§ 2 mom.)

Luokasta poistamisista ilmoitetaan oppilaan huoltajille Wilma-ohjelmaa käyttäen. Voimankäyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. (POL 36b§ 3 mom.)

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Häiritsevän esineen poistaminen oppilaalta

Kouluun ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä. Kiellettyjä ja vaarallisia esineitä ja aineita ovat muun muassa alkoholi, tupakkalain tarkoittama tupakka ja muut tupakkatuotteet, kuten sähkötupakka ja nuuska, huumausainelain tarkoittamat huumausaineet, veitset, ampuma-aseet, voimakkaat laserosoitimet sekä vastaavat esineet ja aineet.

Rehtorilla tai koulun opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista. Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla tai koulun opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.

Oikeus käyttää voimakeinoja koskee vain oppilaan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita sekä esineitä tai aineita, joita käytetään oppimisen tai opetuksen häiritsemiseen. Esineen tai aineen haltuunotossa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslaissa. Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita on voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän työsuunnitelman opetukseen tai toimintaan koulussa tai koulun ulkopuolella.

Esineiden ja aineiden haltuunotto on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteillä ei saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Esineiden ja aineiden haltuun ottamisessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta. Toimenpiteiden käyttö tulee kouluissa suunnitella ja ohjeistaa.

Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. Esineiden ja aineiden haltuun ottaminen tulee kirjata ja toimenpiteestä on ilmoitettava oppilaan huoltajille mahdollisimman pian.

Tavaroiden tarkistaminen

Koulun opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen kielletyn esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineen tai aineen hallussa pito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.

Oppilaan tavaroilla tarkoitetaan esimerkiksi laukkuja, penaaalia ja erilaisia koteloita ja säilytystiloilla esimerkiksi kaappia ja pulpettia. Päällisin puolin tapahtuvalla tarkastamisella tarkoitetaan henkilön yllä olevien vaatteiden ulkopuolista käsin koettelemista. Tarkastusoikeus ei ulotu oppilaan vaatteiden ja ihon väliin kätkeytyneiden esineiden tai aineiden etsimiseen. Hallussapidon ilmeisyydellä tarkoitetaan vaatimusta siitä, että epäilyn perusteella on konkreettinen tosiseikka, joka voi olla esimerkiksi opettajan tai rehtorin oma näköhavainto tai oppilaan tai toisen viranomaisen ilmoitus.

Oppilaalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy. Tarkastajan tulee olla oppilaan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen koulun henkilökuntaan kuuluva. Oppilaan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa koulun henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla. Tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä.

Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita on voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän työsuunnitelman opetukseen tai toimintaan koulussa tai koulun ulkopuolella.

Tavaroiden tarkistaminen on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteellä ei saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Oppilaan tarkastuksessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta. Toimenpiteiden käyttö tulee kouluissa suunnitella ja ohjeistaa.

Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. Oppilaan tarkistaminen tulee kirjata ja toimenpiteestä on ilmoitettava oppilaan huoltajille mahdollisimman pian.

2.2 Seksuaalinen häirintä

Sukupuoleen perustuva häirintä on halventavaa tai alentavaa puhetta toisen sukupuolesta, sukupuoleen liittyvää kiusaamista tai tekoja, jotka saavat tuntemaan noloksi, pelokkaaksi, loukkaantuneeksi tai vihaiseksi. Seksuaalista häirintää on muun muassa vihjailu ja seksuaalisesti värityneet vitsit ja vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat puheet

ja kysymykset. Ehdottelu, vaatiminen ja fyysinen koskeminen ovat seksuaalista häirintää. Sukupuolinen huomio muuttuu häirinnäksi silloin, kun sitä jatketaan, vaikka huomion kohde ilmaisisi sen olevan epämiellyttävää. Hartolan Yhtenäiskoulussa häirintätapaukset selvitetään tilanteen vakavuuden vaatimalla tavalla tapauskohtaisesti.

Lisätietoa seksuaalisesta häirinnästä Opetushallituksen julkaisussa: Opas kouluille seksuaaliseen häirintään puuttumiseen (2018).

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/190023_opas_seksuaalisen_hairinnan_enaltaehkaisemiseksi_ja_siihen_puuttumiseksi_ko.pdf

3 VÄKIVALTA

Väkivalta on sellaista fyysistä toimintaa, joka voi vakavasti vahingoittaa toista henkilöä, kuten lyöminen, potkiminen, kuristaminen tai teräasein tai muiden kiellettyjen välineiden avulla tapahtuva vahingoittaminen. Tapaukset selvitetään samalla tavalla kuin kiusaamistapaukset. Niistä ilmoitetaan kuitenkin heti rehtorille, ja jokaisessa väkivaltatapauksessa otetaan yhteys sekä uhrin että väkivallantekijän huoltajiin. Vakavat tapaukset selvitetään yhteistyössä poliisin kanssa. Koulun kriisiryhmä kutsutaan käsittelemään vakavia väkivaltatapauksia.

Rikoslain 21 luvun tarkoittama pahoinpitelyrikos luokitellaan joko lieväksi pahoinpitelyksi, pahoinpitelyksi tai törkeäksi pahoinpitelyksi. Pahoinpitelyn kohteeksi joutuvalla ei välttämättä tarvitse aiheutua ruumiinvammaa, jotta teko täyttäisi ainakin lievän pahoinpitelyn tunnusmerkistön.

Lievä pahoinpitely on asianomistajarikos, josta pahoinpitelyn kohteeksi joutuvan on itse tehtävä rikosilmoitus poliisille ja vaadittava tekijälle rangaistusta. Pahoinpitely ja törkeä pahoinpitely ovat virallisen syytteen alaisia rikoksia.

Myös opettajan ja koulun muuhun henkilökuntaan kuuluvan on syytä aina pahoinpitelyn kohteeksi joutuessaan tehdä rikosilmoitus poliisille. Vaikka kyseessä olisi alle 15-vuotiaan henkilön teko, suoritetaan asiassa poliisitutkinta, joka jo toimenpiteenä voi estää vastaavanlaisen tapauksen uusiutumisen.

Mikäli tilanne ei koulun henkilöstön avulla rauhoitu, kutsutaan poliisi paikalle. Väkivaltatilanteesta tehdään muistio, johon kirjataan myös todistajien nimet.

Vakava uhkaus

Rikoslain 25 luvussa säädetään laittomasta uhkauksesta, jonka seurauksena uhattu henkilö voi tuntea turvallisuutensa olevan vakavassa vaarassa. Jos oppilasta tai koulun aikuista

työntekijää uhataan ja hänellä on perusteltu syy pelkoonsa, voi hän tehdä asiasta poliisille tutkintapyyntö.

Rehtori ilmoittaa oppilaan huoltajalle, jos tapauksesta tehdään tutkintapyyntö poliisille.

4 ENSISIJAISIA KASVATUSKEINOJA

4.1 Puhuttelu

Lieviissä koulun sääntöjen rikkomuksissa opettaja tai rehtori puhuttelee oppilasta. Kirjaus puhuttelusta tehdään tarvittaessa Wilmaan.

4.2 Vertaissovittelu

Sovittelua voidaan käyttää oppilaiden välisten ristiriitatilanteiden selvittelyyn. Sovittelukoulutuksen saaneet oppilaat toimivat pareittain sovittelijoina. Vastuu ja taustatuki sovittelusta on aina opettajalla. Tilauksen jonkin asian sovitteluksi tekee koulun aikuinen. Sovittelusta laaditaan kirjallinen sopimus, jonka toteutumista seurataan. Tarvittaessa sovittelusta tehdään ilmoitus huoltajalle. Koulukiusaaminen ei kuulu soviteltaviin asioihin. Koulukiusaamista selvitetään Kiva -koulu ohjelman mukaisesti.

4.3 Kasvatuskeskustelu

Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestyssääntöjä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti, voidaan ensisijaisena toimenpiteenä määrätä osallistumaan kasvatuskeskusteluun. Opettaja tai rehtori määrää kasvatuskeskustelun.

Kasvatuskeskustelun pitää vähintään kaksi koulun opettajaa. Koulu ilmoittaa keskusteluun johtaneet syyt ja ajankohdan huoltajalle ja hänellä on mahdollisuus osallistua. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä keskusteluun johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohtia keinoja tilanteen korjaamiseksi. Kasvatuskeskustelun keskeiset asiat kirjataan Wilmaan.

5 KURINPITOTOIMIEN KÄYTTÖ

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Opetusta häiritsevälle, muuten koulun järjestyssääntöjä rikkovalle tai vilpillisesti menettellelle oppilaalle voidaan määrätä perusopetuslaissa säädetty kurinpitotoimi tai ojentaa häntä perusopetuslaissa tarkoitetuilla tavoilla. Kurinpitotoimea käytettäessä otetaan huomioon teon laatu sekä oppilaan ikä ja

kehitystaso. Koulun kurinpitotoimia voidaan käyttää, vaikka toiminta olisi johtanut rikosoikeudellisiin toimenpiteisiin (Perusopetuslain muutos ns. kaksoisrangaistavuuden POL 36c§ poistumisesta). Muutos parantaa perusopetuslakiin sisältyvien kurinpitotoimien käytettävyyttä, vaikka samassa asiassa olisi käynnistynyt rikosoikeudellinen prosessi.

5.1 Laiminlyötyjen kotitehtävien korvaaminen

Oppilaan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviä (POL 36§ 4 mom.). Oppilaan huoltajalle ilmoitetaan etukäteen ylimääräisestä työajasta. Hartolan Yhtenäiskoulussa on käytössä myös läksyvälitunteja tai -parkki, joihin tehtävät voi tulla suorittamaan. Näistä päätetään lukuvuosisuunnitelmassa.

5.2 Oppilaan määrääminen poistumaan

Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun tilaisuudesta. Poistamisesta tehdään merkintä Wilmaan. Oppilaalle järjestetään valvonta.

5.3 Jälki-istunto

Oppilas voidaan määrätä enintään kahden tunnin jälki-istuntoon. Jälki-istunnon antava opettaja tekee asiasta kirjallisen selvityksen, jossa yksilöidään teko tai laiminlyönti ja johon kirjataan myös oppilaan näkemys asiasta. Selvitys toimitetaan huoltajan nähtäväksi ja hän palauttaa sen allekirjoitettuna. Sen jälkeen jälki-istunto tapahtuu ennalta määrättyinä ajankohtana. (POL 36§ 1 ja 5 mom.)

5.4 Oppilaan opetukseen osallistumisen epääminen

Rehtori voi evätä oppilaan osallistumisen opetukseen enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen. (perusopetuslaki 36 § 3 mom., 36 a 1 mom., 36 h §, perusopetusasetus 18 §)

Hartolan Yhtenäiskoulussa rehtori päättää oppilaan koulupäivän epäämisestä opettajan ilmoituksen tai itse havaitsemansa perusteella. Rehtori kirjaa teon/ laiminlyönnin sekä kirjaa epäämistä koskevat tiedot.

Rehtori tekee päätöksen koulupäivän epäämisestä ja kirjaa sen Wilman toimenpiteisiin kurinpitotoimena. Rehtori arvioi samana päivänä saamiensa tietojen perusteella evätäänkö myös oppilaan seuraava koulupäivä.

Koulupäivän epäämisestä päättävä rehtori on yhteydessä huoltajiin, kertoo koulupäivän epäämisestä ja antaa tilaisuuden tulla kuulluksi. Rehtori selvittää, pystyykö huoltaja hakemaan oppilaan koululta tai voiko oppilas lähteä kotiin huoltajan luvalla. Rehtori kirjaa yhteydenoton huoltajaan. Oppilaalle järjestetään valvonta lopun koulupäivän ajaksi, mikäli huoltaja ei voi perustellusta syystä hakea oppilasta tai oppilas ei saa lähteä huoltajan luvalla kotiin.

Oppilaalle tehdään suunnitelma opetuksen järjestämisestä, toteuttamisesta ja seurannasta epäämisen aikana sekä turvallisesta paluusta kouluun. Tämä suunnitelma kirjataan Wilman kurinpitotoimeen kohtaan lisätietoja. Rehtori tekee kirjaamisen yhteistyössä luokanvalvojan/luokanopettajan ja oppilashuollon kanssa.

Wilman toimenpiteet-lomakkeelle kirjataan huoltajan ja oppilaan kuuleminen koulupäivän epäämisestä ja siihen liittyvien suunnitelmien tekemisestä. Kirjaamisesta vastaa rehtori yhteistyössä epäämistä esittäneen opettajan kanssa.

Oppilaalle järjestetään tarvittaessa kuraattori- tai psykologipalvelut opetuksen epäämisen aikana tai Oppilashuoltolain 1287/2013 15§ mukaisesti viimeistään seitsemän päivän kuluessa koulupäivän epäämisestä. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun järjestetään samana tai seuraavana työpäivänä.

Oppilaan oppilashuollollisen ja pedagogisen tuen järjestämisestä huolehditaan koulupäivän epäämisen aikana ja sen jälkeen

Opetuksen epäämisestä ilmoitetaan koulun sijaintikunnan sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavalle viranomaiselle.

5.5 Kirjallinen varoitus

Jos oppilas muista kurinpitotoimista huolimatta jatkaa kielteistä toimintaansa, rehtori voi antaa kirjallisen varoituksen. Kirjallisesta varoituksesta tulee antaa päätös, ja muut 36 §:ssä tarkoitetut toimenpiteet tulee kirjata. Ennen varoituksen antamista kuullaan oppilasta ja hänen huoltajaansa. (POL 36§ 1 ja 5 mom.)

5.6 Määräaikainen erottaminen

Jos kirjallinen varoitukseen ei tuota toivottua tulosta oppilaan käytökseen/toimintoihin, hänet voidaan erottaa enintään kolmen kuukauden ajaksi koulusta. Ennen erottamista kuullaan oppilasta ja hänen huoltajaansa. Rehtori esittää oppilaan erottamista sivistys- ja hyvinvointilautakunnalle, joka päättää asiasta. Määräaikaisesta erottamisesta tulee antaa päätös, ja muut 36 §:ssä tarkoitetut toimenpiteet tulee kirjata. Opetuksen järjestäjä huolehtii, että oppilaalla on erottamisen aikana mahdollisuus pysyä opetuksessa mukana. (POL 36§ 1 ja 5 mom.) Erotetulle oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen suunnitelma, jonka mukaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan. Oppilaalle ja oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on varattava tilaisuus osallistua tässä momentissa tarkoitetun opetussuunnitelmaan perustuvan henkilökohtaisen suunnitelman laatimiseen.

Opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, jolle on määrätty kurinpitotoimi tai jolta opetus on evätty jäljellä olevan työpäivän ajaksi ja enintään seuraavaksi työpäiväksi, järjestetään tarvittava oppilashuolto.

6 AIKUISEN EPÄASIAALLINEN KÄYTÖS OPPILASTA KOHTAAN

Lain lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 14.6.2002/504 tarkoituksena on suojella alaikäisten henkilökohtaista koskemattomuutta ja edistää heidän henkilökohtaista turvallisuuttaan. Laissa säädetään menettelystä, jolla alaikäisten kanssa työskentelemään valittavien henkilöiden rikostaustaa selvitetään. Laki koskee työ- ja virkasuhteessa tehtävää työtä, johon pysyväisluontoisesti ja olennaisesti kuuluu ilman huoltajan läsnäoloa tapahtuvaa alaikäisen kasvatusta, opetusta, hoitoa tai muuta huolenpitoa taikka muuta työskentelyä henkilökohtaisessa vuorovaikutuksessa alaikäisen kanssa. Työnantajan tulee pyytää henkilöltä nähtäväksi rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 2 momentissa tarkoitettu ote rikosrekisteristä, kun henkilö ensi kerran otetaan tai nimitetään sellaiseen työ- tai virkasuhteeseen, johon kuuluu edellä mainittuja tehtäviä taikka annettaessa henkilölle näitä tehtäviä ensi kerran.

Mikäli koulun henkilökunnan jäsenen epäillään käyttäytyvän epäasiallisesti (kiusaavan, häiritsevän tai käyttäytyvän väkivaltaisesti) oppilasta kohtaan, selvitetään asia henkilön esimiehen toimesta. Tässä tilanteessa toimitaan Hartolan kunnan sivistystoimessa laaditun toimenpidemallin ”Aikuisen epäasiallinen käytös lasta tai nuorta kohtaan”- pohjalta.

7 HALLINNON YLEISTEN OIKEUSTURVAPERIAATTEIDEN NOUDATTAMINEN

Kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja ja että näitä keinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusturvaperiaatteita.

Hallintolain luvun 2 mukaan hyvän hallinnon periaatteita ovat: yhdenmukaisuus, tarkoitussidonnaisuuden periaate, objektiivisuusperiaate, suhteellisuusperiaate.

Koulussa noudatetaan hyvän hallinnon periaatteita. Johtotiimissä, ys-kokouksissa ja koulussa käsitellään kurinpitotoimisuunnitelmaa ja -toimia säännöllisesti, jotta opettajilla olisi yhteiset periaatteet selvillä.

Kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa käytettävien keinojen tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitoseuraamusten tulee olla suhteessa tekoon. Myös oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon. Kurinpidollisia keinoja ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla.

Opetuksen järjestäjä vastaa henkilökunnan perehdyttämisestä ja osaamisen varmistamisesta kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä lukuvuosittain. Opettajat perehdytetään oppilaan oikeussuojaan esimerkiksi opettajainkokouksissa. Koulun rehtori valvoo kurinpitotoimien käyttämistä

8 SEURANTA JA ARVIOINTI

Koulukiusaamista ja KiVa Koulu -ohjelman vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan vuosittain järjestettävien tilannekartoituksin.

Koulun turvallisuutta seurataan päivittäisen havainnoinnin lisäksi oppilaille, huoltajille ja henkilökunnalle suunnatuilla arviointikyselyillä. Kyselyiden keskeiset tulokset julkistetaan ja annetaan tiedoksi sivistys- ja hyvinvointilautakunnalle.

9 SUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN, TARKISTUS JA PÄIVITYS

Tämä suunnitelma annetaan koulun tiedoksi henkilökunnalle siihen perehtymistä varten. Samoin kaikki uudet kouluun tulevat työntekijät tutustuvat suunnitelmaan perehdyttämisen yhteydessä.

Suunnitelma tarkistetaan vuosittain tai oleellisten tietojen muuttuessa.